TARİH Sınıf-9

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU İNSAN VE GÖÇ

İnsanlığın yeryüzündeki serüveninde toplumların sosyal ve ekonomik aşamaları; avcılık-toplayıcılık, konar-göçerlik, üretim-yerleşik hayat ve medeniyet şeklinde sıralanabilir. Güneş, su ve ekilebilir araziler açısından elverişli bölgelerde yaşayan bu dönem toplumları, doğal çevrelerinden daha fazla yararlanabilecekleri bilgi ve tecrübeye ulaşmıştır. Doğal çevresini keşfedemeyen ve sınırlı bir alanda yaşayan insanlar, artan nüfusun beslenme ihtiyacını karşılamak için yeni arayışlara girmişlerdi.

Bunun sonucunda toprağı işlemeyi keşfetmişler ve hayvanları evcilleştirmişlerdir. İnsanlar, yerleşik hayata geçtikten sonra beslenmek için av hayvanlarını izlemeyi ve yer değiştirmeyi bırakmıştır. Bu süreçte konar-göçer yaşamı devam ettiren toplumlar olsa da yerleşik toplumlar karşısında giderek sayıları azalmaya başlamıştır.

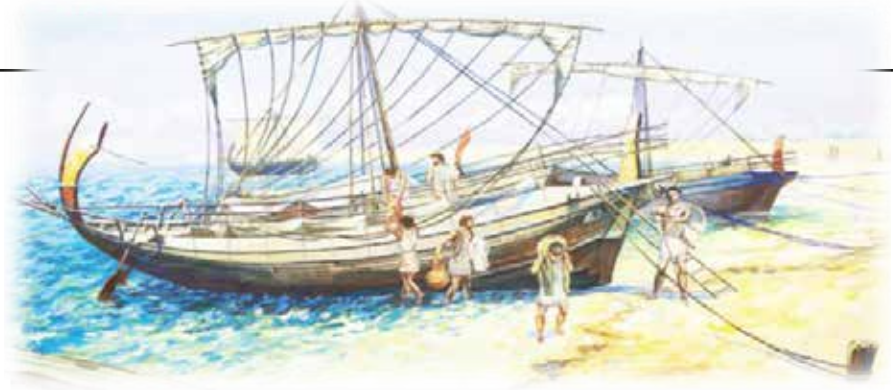
TOPLULUKLARIN YENİ COĞRAFYALARA HAREKETLERİ

Geçmişten günümüze insanoğlu, zorunluluklar nedeniyle veya istediği yaşam koşullarına ulaşmak için yaşadığı yerleşim yerlerinden ayrılarak yeni yerler bulma gayreti göstermiştir. Tarihin her döneminde yaşanan ve toplumsal hayatın her aşamasında görülen bu göç hareketleri, insanlık tarihinin seyrini derinden etkilemiştir.Yerleşim yerleri ve iklimdeki değişikliklere bağlı geçim sıkıntısının yaşanmaya başlanması, politik değişiklikler, inanç gruplarının baskı altına alınması gibi gelişmeler; göçlerin siyasi, ekonomik, dinî ve coğrafi nedenlerini oluşturur.

EGE GÖÇLERİ

"Deniz Kavimleri Hareketi" olarak da ifade edilmiş, MÖ XIII. yüzyıl sonları ile MÖ XII. yüzyıl başlarında iki aşamada yaşanmıştır. Göçleri gerçekleştiren toplumlar genellikle Ege ve Akdeniz'deki adalardan geldiği için tarihçiler bu göçlere Ege Göçleri ismini vermiştir. Bu göçler ilk olarak Yunanistan'dan başlamıştır. Yunanistan'ın dağlık bir coğrafyaya sahip olması, tarım alanlarının yetersizliği, nüfus artışı ve kıtlığın yaşanması bu göçlerin nedenlerindendir.

Ayrıca Doğu Avrupa ve Balkanlardan güneye inen Dorlar, Akalar gibi kavimler Yunanistan'daki kavimlerin doğuya doğru sürüklemesinde etkili olmuştur. Mısır'a kadar uzanan Ege Göçleri sonucunda Mısır Devleti, verdiği güçlü mücadele ile kendisini korurken Anadolu'daki Hitit Devleti ise yıkılmıştır.

TOPLULUKLARIN YENİ COĞRAFYALARA HAREKETLERİ

İlk Çağ'da insanlar sosyal, ekonomik, siyasi ve coğrafi nedenlerin yanı sıra dinî sebeplerden dolayı da göç etmek zorunda kalmıştır. Semavi dinlerin yeryüzünde yayılmaya başlamasıyla eski dinlerinden vazgeçmek istemeyen devlet yöneticileri veya topluluklar yeni dine geçen insanlara baskılar yapmıştır. Bu baskılar neticesinde semavi dinlere inanan insanlar, kendilerine uygulanan dinî baskılardan dolayı göç etmeyi tercih etmiştir. MÖ 587 yılında Babil Hükümdarı II. Nabukadnezar, Yahuda Krallığı'nı istila ederek Kudüs Mabedi'ni tahrip etmiş ve nüfusun büyük bir kısmını sürgün etmiştir. Yahudilerin yaşadığı bu topraklara Perslerden sonra Büyük İskender ve Roma İmparatorluğu hâkim olmuştur. Yahudiler, MS 66-73 tarihleri arasında Roma yönetimine karşı isyan etmiştir. Bu isyan nedeniyle Roma orduları Kudüs'e yönelerek Yahudileri bölgeden göç etmeye zorlamıştır.

İlk Çağ'da dinleri nedeniyle baskıya maruz kalan diğer bir inanç grubu da Hristiyanlardır. Hristiyanlık, I ve II. Yüzyıllarda özellikle fakir halk arasında Roma İmparatorluğu sınırları içerisinde hızlı ve gizlice yayılmıştır. Roma imparatorları bu şekilde imparatorluk içinde yayılan Hristiyanlığa karşı tepki göstererek onların ibadet etmelerini yasaklamıştır. Buna rağmen Hristiyanlığın yayılmaya devam etmesi sonucunda Roma İmparatorluğu, IV. yüzyılda Hristiyanlığı önce serbest bırakmıştır sonra da resmî din olarak kabul etmiştir. Roma İmparatorluğu'nda Hristiyanlık serbest bırakılmadan önce Roma baskısından kaçarak Anadolu'ya gelen ve burada inançlarını gizlice sürdürmeye çalışan ilk Hristiyanların izleri Kapadokya ve Antakya'da görülebilmektedir.

SORULAR

1-Geçmişten günümüze insanların göç hareketlerinin gerçekleşme nedenleri farklılıklar göstermektedir. Yerleşim yerleri ve iklimdeki değişikliklere bağlı geçim sıkıntısının yaşanmaya başlanması, politik değişiklikler, inanç gruplarının baskı altına alınması gibi gelişmeler üzerine gerçekleşmiştir.

Buna göre göçlerin sebepleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A)Coğrafi B)Ekonomik
C)Dini D)Siyasi
E)Kültürel **Cevap: E**

2-Ege göçleri ilk olarak Yunanistan'dan başlamıştır. Yunanistan'ın dağlık bir coğrafyaya sahip olması, tarım alanlarının yetersizliği, nüfus artışı ve kıtlığın yaşanması bu göçlerin nedenlerindendir.

Buna göre Ege göçlerinde;
I.ekonomik
II. coğrafi
III. sosyal
etkenlerden hangilerinin ilgili olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) I ve II D) I ve III
E) I,II ve III **Cevap: E**

3- Doğu Avrupa ve Balkanlardan güneye inen Dorlar, Akalar gibi kavimler Yunanistan'daki kavimlerin doğuya doğru sürüklemesinde etkili olmuştur. Mısır'a kadar uzanan Ege Göçleri sonucunda Mısır Devleti, verdiği güçlü mücadele ile kendisini korurken Anadolu'daki Hitit Devleti ise yıkılmıştır.

Buna göre; Ege göçleri sonucunda aşağıdaki alanlardan hangisinde öncelikle değişim yaşandığı söylenebilir?

A)Sosyal B)Ekonomi
C)Eğitim D)Siyasi
E)Kültür **Cevap: D**